

[Aksel Larsen.]

til tidspunktet for de kommunale valg i 1962, siger man samtidig, at hvis der engang i fremtiden om et eller andet spørgsmål skulle foretages folkeafstemning om en lov vedtaget af folketinget, så må man også udskyde denne folkeafstemning til et eller andet almindeligt offentligt valg, for ellers bliver der ikke tilstrækkelig stor deltagelse.

Da man formulerede den grundlov, vi har nu, advarede jeg, synes jeg, tilstrækkeligt mod, at en narresut af en folkeafstemningsparagraf var puttet ind i den, som er indrettet sådan, at en mængde af de væsentligste spørgsmål ikke kan komme til folkeafstemning, og når der er spørgsmål, der eventuelt kan komme til folkeafstemning, så er de vedtaget, selv om flertallet af de i afstemningen deltagende stemmer nej, medmindre mindst 30 pct. af folketingsvælgerne er mødt frem og har stemt nej. Det skal være ganske exceptionelle tilfælde, hvor så mange vælgere kan mobiliseres til at komme og stemme nej til noget, som folketinget ved majoritet har vedtaget. Det var man også klar over, da man formulerede grundloven; det var også venstre klar over, det var også de ærede medlemmer hr. Harald Nielsen og hr. Erik Eriksen klar over. Det er derfor lidt sent, de kommer til det resultat, at så går det slet ikke an at lave folkeafstemning uden i forbindelse med offentlige valg. Jeg ser ingen grund til at udskyde den folkeafstemning, vi skal have, når dette lovforslag bliver vedtaget, selv om jeg er klar over, at det vil koste lidt mere, end det ville koste, hvis man foretog den samtidig med et offentligt valg.

Jeg mener, vi må have 21 års valgretsaldersat i kraft så hurtigt som muligt. Jeg ville ikke være betænkelig ved at gå endnu længere ned, f. eks. til 18 års valgretsalders; men da jeg er klar over, at der ikke vil kunne skabes flertal for dette, har mit parti ikke ønsket at stille noget særligt forslag herom ved denne lejlighed; vi er villige til foreløbig at lade os nøje med det fremskridt, der sker ved, at valgretsaldere sættes ned fra 23 år til 21 år. Det mener vi bør ske snarest muligt. Vi har i øvrigt den opfattelse, at man godt kunne have taget spørgsmålet om valgretsaldere ud af grundloven og henvist det til folketingets afgørelse uden rekurs til nogen anden instans; men når

man nu har den formelle bestemmelse i grundloven, at det skal til folkeafstemning, ja, så lad os få holdt den folkeafstemning. Vi ved jo, at uanset hvor meget vi anstrenger os for at få vælgerne til at møde frem, bliver det nok kun et mindretal af dem, der møder, og uanset hvor få der møder og hvordan de stemmer, vil loven om 21 års valgretsalders træde i kraft, når folkeafstemningen har været afholdt.

Jeg er lidt betænkelig ved datoen den 30. maj. Jeg forstår, at det er den højtærede minister for Grønland også, for så vidt som det vil være usikkert, om man over hele Grønland vil kunne få foretaget afstemning og optælling af stemmerne; men jeg tror ikke, det har nogen praktisk betydning, og derfor har jeg også i udvalget kunnet affinde mig med regeringens planer om at lade folkeafstemningen foregå den 30. maj.

Iver Poulsen: Den foreliggende udvalgsbetænkning viser, at udvalget ikke har ment at kunne tage hensyn til den opfattelse, som jeg på mit partis vegne gjorde gældende ved lovforslagets første behandling. Vi finder dog stadig ingen grund til at ændre valgretsaldere og nedsætte den fra 23 år til 21 år, navnlig ikke når man tager i betragtning, at vælgerbefolkningen for blot 8 år siden havde lejlighed til at udtale sig netop om spørgsmålet valgretsalders og da udtalte sig til fordel for 23 års valgretsalders. Jeg kan ikke se, at der er nogen som helst saglig grund til at antage, at vælgerbefolkningen i løbet af de 8 år skulle have skiftet opfattelse med hensyn til, om valgretsaldere skulle være 23 eller 21 år.

Et mindretal i udvalget, de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen og hr. Harald Nielsen, har i betænkningen fremsat en udtalelse, som jeg kan give min tilslutning, for så vidt angår spørgsmålet om tidspunktet for afholdelse af folkeafstemning om lovforslaget. Det kan ikke bestrides, at hvis man afholdt folkeafstemningen sammen med et andet valg, f. eks. — som det er foreslået af de to ærede medlemmer — sammen med kommunalvalget i foråret 1962, ville man få en større stemmedeltagelse og dermed et mere sandfærdigt udtryk for, hvad vælgerbefolkningen mener om denne sag.

Det ærede medlem hr. Aksel Larsen siger nu, at så vil det bare gå sådan, at man i